

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії,
ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Ю. Д. Бойчук
«15» березня 2021 року

Програма та критерії оцінювання
фахового вступного випробування
з **«Теорії та практики образотворчого мистецтва»**
для вступників на здобуття ступеня «магістр»
за спеціальністю **014.12 «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»**
освітня програма «Образотворче мистецтво»

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Програма фахового вступного випробування з теорії та практики образотворчого мистецтва призначена для вступників, які отримали ступені «бакалавр», «магістр», освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст», передбачає виявлення рівня теоретичних знань і практичних навичок у галузі образотворчого мистецтва.

Програма включає комплексну перевірку теоретичних знань у тестовій формі: складання тестів з теорії образотворчого мистецтва, до яких входять питання з малюнку, перспективи, пластичної анатомії, живопису, технології олійного живопису, композиції, кольорознавства, графіки, історії українського та зарубіжного мистецтва.

Мета вступного випробування з «Теорії та практики образотворчого мистецтва» передбачає комплексну перевірку теоретичних знань і практичних умінь вступників, оцінку ступеню підготовленості учасників випробування з метою конкурсного відбору вступників для здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво).

Роботи оцінюють члени фахової атестаційної комісії. Оцінювання рівня знань вступників проводиться членами фахової атестаційної комісії відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня якості виконання практичного завдання та відповідей на тести вступником виводиться за результатом обговорення всіх членів комісії.

Вступний іспит складається з двох частин – практичної та теоретичної.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ

У практичній частині вступники виконують завдання – **малюнок оголеної постаті людини**. (Аркуш, формат – А2, матеріали – олівець, рисувальні матеріали (час виконання: 6 академічних годин).

Вступник повинен вміти:

- грамотно й виразно компоувати зображення;
- використовувати в малюнку основні прийоми композиції;
- використовувати в малюнку основні закони композиції;
- використовувати в малюнку основні закони пропорційних відношень;
- зображувати людину в різних ракурсах і рухах у запропонованому середовищі;
- передавати пластичну анатомію людини;
- малювати фігуру людини з передачею портретної характеристики;
- застосовувати закони образотворчої грамоти;
- грамотно використовувати лінійну й повітряну перспективу;
- робити тональне моделювання об'єму;
- застосовувати закономірності зорового сприйняття;
- передавати графічними засобами об'єм, фактуру;
- виконувати малюнок різної тривалості;
- поетапно виконувати завдання;
- виявити характер й об'єм постаті в просторі;
- поєднати відношення частини тіла до цілої постаті;
- володіти методикою ведення академічного малюнка;
- володіти прийомами й засобами передачі об'єму й простору в малюнку фігури людини;
- зробити реалістичне зображення постаті людини з достовірною передачею загальних пропорцій, характеру постаті, її руху;
- володіти технічними навичками в роботі з різними малювальними матеріалами для створення виразних образів у малюнку;
- вільно використовувати графічні засоби виразності в малюнку.

ТЕОРЕТИЧНЕ ЗАВДАННЯ

Теоретична частина іспиту складається з письмових відповідей на тестові завдання.

Теоретичний тест містить 25 запитань з 4 варіантами відповідей, одна з яких правильна. У таблиці до запитання слід позначити правильну, на думку вступника, відповідь. За кожну правильну відповідь нараховується бали. Максимальна кількість балів, яку може отримати вступник за тест, – 5 балів, мінімальна – 1 бал. За 5 правильних відповідей нараховується 1 бал. Вступник повинен визначити правильну відповідь на запитання позначити її.

(На виконання тестів відводиться 2 академічні години).

**Питання до тестових завдань для фахового випробування
зі спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво).**

1. Визначити поняття пластичності в академічному малюнку.
2. Що таке тривалий навчальний малюнок постаті людини?
3. Що таке рух у зображенні постаті людини?
4. Корпусне письмо в олійному живопису це...
5. Які завдання вирішує короткостроковий замальовок постаті?
6. Особливості виконання короткочасного етюд фігури.
7. Методика та послідовність виконання академічного малюнку.
8. Що означає, будувати відношення «кольорових плям» у живописному етюді фігури?
9. Які завдання вирішують під час виконання академічного малюнку постаті людини?
10. У чому полягає основний принцип моделювання об'єму фігури?
11. Що таке пропорційні відносини в постаті людини?
12. Чи можливе поєднання в малюнку постаті людини «сухої» та «вологої» технік виконання (матеріали: соус вугілля, сангіна, чорна акварель)?
13. Який папір більше підходить для тонально-живописного виконання малюнку постаті людини?
14. Що таке імприматура ?
15. Що таке лінійно конструктивне рішення форми постаті людини?
16. Що таке додаткові кольори?
17. Як виявити характер й індивідуальні особливості постаті?
18. Як передати простір під час зображення постаті людини?
19. Основні принципи композиції кольорових плям.
20. Визначити поняття статики в малюнку.
21. У чому різниця між поняттями начерк і замальовка?
22. Визначити поняття композиції в малюнку.
23. Визначити поняття динаміки в малюнку.
24. Які завдання вирішує короткостроковий замальовок постаті?
25. Що означає «будувати відношення кольорових плям» у академічній

живописній постановці?

26. Які завдання вирішують під час виконання академічного малюнку постаті людини?

27. У чому полягає основний принцип моделювання об'єму фігури?

28. Що таке пропорційні відносини в постаті людини?

29. Яку функцію в малюнку виконують: соус, вугілля, сангіна?

30. Що належить до «тягнучих» ґрунтів ?

31. Який папір більше підходить для тонально-живописного виконання малюнку постаті людини?

32. Технологія та методика виконання світлотіньового об'єму.

33. Поняття руху та ритмів на картинній площині.

34. Колір. Його емоційне, фізіологічне та психологічне значення.

35. Оптичні ілюзії на картинній площині.

36. Основні закони композиції.

37. Обґрунтувати роль і місце композиції у вихованні художника-викладача.

38. Дати оцінку мистецтву плаката. Визначити види та їхні особливості.

39. Види композиційних схем.

40. Визначити види естампу та засоби друку. Дати оцінку техніці офорту та її особливостям. Дати оцінку техніці літографії та її особливостям.

41. Види натюрморту.

42. Обґрунтувати поняття: «Пейзаж як складова частина картини та як самостійний жанр мистецтва». Визначити види пейзажу.

43. Види книжкової графіки. Навести приклади.

44. Техніка монотипії, її специфіка.

45. Елементи книги. Особливості зовнішнього та внутрішнього оформлення.

46. Послідовність роботи над оформлення книги.

47. Компоненти художньої творчості . Мислення, інтуїція, фантазія, уява.

48. Графіка як вид образотворчого мистецтва та її значення в естетичному вихованні учнів.

49. Роль ведучої кольорової плями в живописному етюді. Роль локальної тонової плями в моделюванні об'єму голови.
50. Обґрунтувати значення тону в побудові об'єму голови.
51. Роль кольору в побудові простору.
52. Які завдання вирішує підмальовок у портреті.
53. Як діє закон тепло-холодності стосовно етюд голови?
54. Вирішення форми предмету з застосуванням тону та кольору.
55. Вплив перспективи на локальний колір предмету.
56. Особливості вирішення матових і глянцевиx поверхонь у живописі.
57. Тон як важливий засіб під час компоування зображення на аркуші.
58. Поняття кольору в живописі. Основні та додаткові кольори.
59. Поняття проміжних кольорів на прикладі спектрального кола.
60. Що таке загальний кольоровий тон у картині?
61. Контраст, нюанс та їхня роль у живописі?
62. Що таке монохромне рішення в живописі?
63. Якими засобами живопису вирішуються завдання передачі середовища, об'єму, декоративно-площинного рішення природи?
64. Особливості роботи спектральною й земляною палітрою.
65. Які завдання вирішуються в техніці гризайль?
66. Завдання кольорового та тонового етюдів.
67. Завдання короткочасного пошукового етюд.
68. Функція тону в живопису.
69. Які властивості мають гуашеві фарби? Порівняти технічні можливості акварельних і гуашевих фарб.
70. Що таке колорит?
71. Для яких завдань краще підходить техніка «по сирому», а для яких завдань підходить техніка пуантилізму?
72. Що таке кольорове відношення?
73. Що ми розуміємо під конструктивною основою форми?
74. Що ми розуміємо під простими та складними формами?
75. Що таке лінія, її функції?

76. Основні закономірності лінійної й повітряної перспективи.
77. Що таке власна й падаюча тінь під час малювання постаті людини.
78. Пояснити поняття: відблиск, світло, напівтінь, тінь, рефлекс.
79. Які завдання повинні вирішуватися в роботі з натюрмортом?
80. Розкрити основні закони тональних відносин і закономірності розподілення світла на предметній формі?
81. Що таке фактура, її особливості в малюнку?
82. У чому полягає послідовність побудови малюнку голови?
83. Що таке тон і тональні відношення?
84. Які основні характерні особливості форми голови людини в залежності від статі та віку?
85. У чому полягає методичне значення начерків постаті малюнку?
86. Поясніть особливості побудови інтер'єру з однією та двома крапками збігу.
87. Розкажіть про скелет людини, надайте його характеристику.
88. Закономірності пропорційних відношень голови до постаті людини.
89. Тривалий та короткочасний малюнок, його ціль і завдання.
90. Пропорційні відношення постаті за схемою Мікеланджело, Дюрера й інших художників.
91. Поняття головного та другорядного під час виконання малюнку постаті.
92. Чим відрізняються навчальний малюнок від творчого?
93. Графічні засоби відтворення малюнку (лінія, штрих, тон).
94. Ціль і завдання творчого й академічного малюнку.
95. Залежність зображення постаті від лінії горизонту. Намалювати схеми.
96. Вплив повітряної та лінійної перспективи на малюнок постаті.
97. Лінійно-конструктивний підхід під час виконання малюнку.
98. Що таке образотворчий художній образ, методи зображення?
99. Види та жанри образотворчого мистецтва. Поняття стилю.
100. Що таке композиція? Назвати прийоми та засоби композиції.

Критерії оцінювання практичного завдання

Оцінювання фахового вступного випробування відбувається за 200-бальною системою.

Бали	Кількість правильних відповідей	Характеристика відповіді
190–200 балів	Від 95% до 100% правильних відповідей	Вступник демонструє всебічні, систематизовані та глибокі знання з предмета; уміє застосовувати їх на практиці; спроможний доводити правильність своєї відповіді переконливою аргументацією. Відповідь вступника повна, логічна, послідовна, не містить помилок. Практична робота виконана бездоганно. Має власний творчий стиль.
172–189 балів	Від 81% до 94% правильних відповідей	Вступник демонструє глибокі знання з предмета, вправно застосовує їх на практиці; уміє доводити правильність своєї відповіді. Відповідь вступника повна, логічна, але містить деякі неточності. Дуже добре розуміється на академічному малюнку та живописі, добре будує форму як лінією так і кольором, добре розміщує предмети на площині та вміло передає перспективу. Має несуттєві помилки.
154–171 балів	Від 67% до 80% правильних відповідей	Вступник має ґрунтовні знання з вступної програми образотворчого циклу, здатний свідомо систематизувати, сприймати та відтворювати візуальні образи, узагальнювати, застосовувати асоціативні зв'язки в образотворчій діяльності. Вступник має достатньо високий рівень

		художньо-мистецького мислення, уміє самостійно використовувати художні вміння, навички та власні здібності в художній діяльності. Добре розуміється на академічному малюнку та живописі, обробляє форму як лінією так і кольором, задовільно розміщує предмети на площині та може передавати перспективу. Має помилки.
136–153 балів	Від 53% до 66% правильних відповідей	Вступник виявляє достатній рівень теоретичних знань, але допускає неточності під час вирішення деяких образотворчих завдань, вступник виявляє знання й розуміння основних образотворчих положень. Вступник добре komponує та має поняття про академічний малюнок та живопис має певні недоліки в роботі над кольором та тоном. Задовільно розуміється на академічному малюнку та живописі, задовільно обробляє форму як лінією так і кольором, добре розміщує предмети на площині та може передавати перспективу. Має помилки.
118 – 135 балів	Від 39% до 52% правильних відповідей	Вступник може відтворити різні візуальні образи, має сформоване художнє мислення, не завжди послідовно та логічно проводить етапність виконання практичної роботи; вступник виявляє теоретичні знання й розуміння основних образотворчих положень, але не вміє самостійно проаналізувати своє практичне завдання, зробити порівняння, практичні висновки, правильно сприйняти створене зображення, виправити помилки. Добре працює над кольором, але погано бачить тон, слабо будує перспективу, задовільно малює пропорції.

100–117 балів	Від 25% до 38% правильних відповідей	Вступник слабо відтворює значну частину теоретичного матеріалу, слабо виявляє знання та розуміння основних положень, пояснення не лаконічні, не повні. Під час відповіді вступник припускається грубих помилок. Вступник слабо komponує та не має поняття про академічний малюнок і живопис, має недоліки в роботі над кольором і тоном. Має недопрацьовані роботи. Задовільно розуміється на академічному малюнку й живописі, задовільно обробляє форму як лінією, задовільно розміщує предмети на площині погано передає перспективу. Слабо передає пропорції.
Менше 100 балів Не склав	Від 0% до 24% правильних відповідей	Вступник не володіє практичними навичками та вміннями в образотворчій діяльності, має слабо сформований рівень теоретичних знань в образотворчій діяльності. Має роботи початкового рівня, на яких немає побудови, зроблених тональних відношень і композиції.

Критерії оцінювання до тестів

Кількість правильних відповідей	Шкала оцінювання
0 - 5	1-34 бали
6 - 10	35-59 бали
11 - 15	60-73 бали
16 - 20	74-89 бали
21 - 25	90-100 балів